

Montuïri ha pagat una altra víctima a la carretera Palma-Manacor

El diumenge 9 de setembre, de bon matí, Gabriel Febrer moria quan travessava el creuer de la carretera de Randa i Manacor.

Tres, si mal no recordam, han estat les persones que en els darrers anys han perdut la vida en aquest mateix indret i alguna més, prop d'aquesta fatídica zona.

La mort d'En Gabriel ha causat forta commoció a tot el poble de Montuïri i al de Vilafranca, el seu lloc de naixement.

Pensem que aquesta altra desgràcia ha de fer reflexionar sobre tan perillós creuer i s'ha de mirar de dur a terme una solució: Montuïri no pot seguir entregant vides a la carretera. Qualsevol de nosaltres pot ser la propera víctima.

- **PRÈSTEC** de 6 milions per a Montuïri.
- **EL METGE TITULAR** informa sobre el Consultori Local.
- **DUES MONGES** de la Caritat faran classe aquest curs a Montuïri, als més petits.
- **ELS ALUMNES** de Lloret ja no vindran a Montuïri.
- **HAN DIMITTIT** dos regidors d'A.P.-P.D.P.-U.L.: Sebastià Cerdà i Joan Mayol.

SORTINT AL PAS

En aquest temps que ara vivim, de democràcia, en què es poden anomenar les coses pel seu nom i es pot dir la veritat sempre que no s'ofengui a ningú, no hi ha motiu suficient perquè els fets no s'hagin de publicar així com han estat, encara que qualcú no n'estigui content, doncs desitjava que el fet hagués passat d'una altra manera.

Deim això perquè ja són massa les queixes que ens arriben degut a haver plasmat en aquestes pàgines, precisament allò que és cert però que no cau bé a tothom. No negam que algunes vegades la informació no ens hagi arribat exactament tal i com ha succeït; però d'aquí a afirmar que intencionadament s'han alterat els fets o torçut el seu sentit o dir que és partidista, hi ha com de la nit al dia.

Tothom sap que té el dret a la rèplica, que quan algun cas o succés es fa públic i no es cenneix a la veritat o s'ha deformat, pot impugnar-se i, si cal, els responsables s'han de retractar. S'han de desdir del que havien dit.

BONA PAU no publica generalment notícies internacionals, ni nacionals, ni regionals si no tenen una forta incidència damunt Montuïri; és per això que procuram no sortir del que passa en el nostre poble. I ja es sap, la gent no és lleial a tothora: n'hi ha que davant diuen una cosa i darrera, l'altra; i altres que s'expressen segons la seva manera de veure-ho.

Norma nostra és procurar esser objectius, sien d'una o altra ideologia els qui han estat els capdavaners o els responsables. No som servils, no estam sotmesos ni a uns ni als altres, encara que n'hi ha que pretenen demostrar el contrari.

Volem repetir una vegada més que BONA PAU està oberta a tots els qui vulguin expressar el que pensen i sia d'interès i ho exposin amb un llenguatge adequat, perquè BONA PAU és del poble i per al poble.

O. ARBONA

UN LLIBRE DE CORT REIAL MALLORQUÍ DEL SEGLE XIV

«Un text que haurà marcat una etapa important en l'estudi de la nostra llengua i de la nostra cultura

(Continuació)

REFERENCIES DIVERSES

Hi ha moltes referències a noms de persona i a noms de lloc. En aquell temps hi havia tres comunitats pròpiament dites: la dels cristians, la dels jueus, i la dels esclaus. Pel que fa als cristians, es demostra una vegada més que eren d'origen català, concretament de l'àrea del dialecte oriental, és a dir, parlant aviat, de les actuals províncies de Barcelona, Girona i Tarragona. Per contra, n'hi ha pocs de Lleida. Això ho sabem perquè molts dels llinatges del llibre de Cort remetien a localitats de Catalunya amb el mateix nom.

En general els jueus de Montuïri es dedicaven a fer de prestamistes. Vivien en el Carrer Major, possiblement en l'actual illeta que va de Can Ferrando a l'antic cafè de Sa Mata. Eren molt rics i de cultura bastant elevada. Conservaven els noms hebreus: *Maymó ben Jacob, Moixi ben Abrahim, Jacob ben Maymó, Magaluf ben Maymó*, etc. I els noms de les jueves eren també ben curiosos: *Butllara, Atzaïra* (o *Atzaura*), *Sina, Ana*, etc.

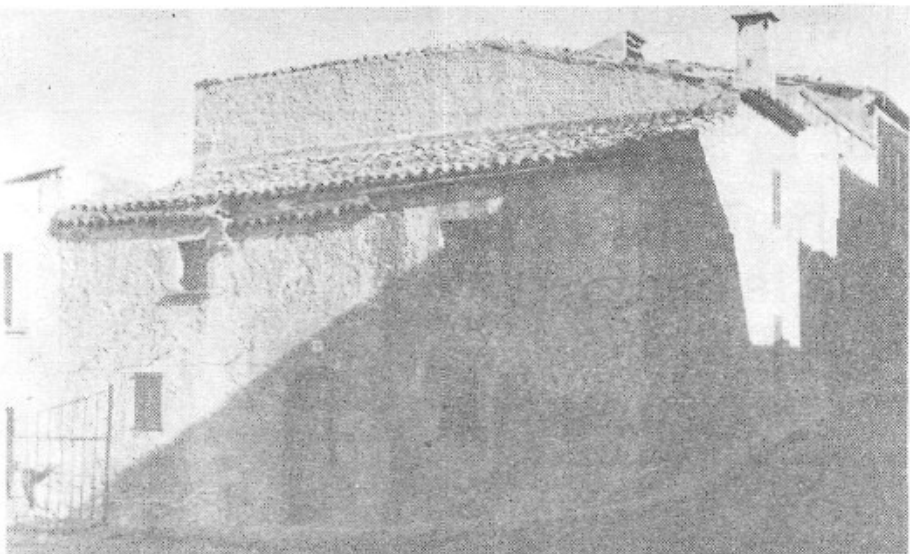
D'esclaus també n'hi havia bastants. Provenien de llocs ben diversos. N'hi havia de moros, de sards, de grecs, de negres fins i tot. Per exemple un d'aquests esclaus negres nomia *Sanxirell*, nom que no he arribat a saber què significa.

MALNOMS, NOMS DE PILA I DE LLOC

També hi havia malnoms, però potser no tans com ara. O almanco no sortien a la documentació. En realitat, com que abundaven molt els llinatges diferents i la població no era massa elevada no feia massa falta que sortissin consignats per escrit. Amb tot, n'hi ha qualcun de curiós. Per exemple, hi ha un jueu que li deien *Issach Pocacarn*, segurament perquè anava prim de lloms. I un esclau nomia *Barbavaira*, segurament perquè hi teia la barba de colors variats.

Els noms de pila més freqüents, en el cas dels cristians, era: *Pere*, o el diminutiu *Pericó*, i per a les dones, *Eliscèn* i *Catalina*.

De noms de lloc també en surten una partida. Per exemple, surten els noms d'alguns dels pobles de més a prop. Surt *Manresa*, que és el nom antic, medieval, de *Llorito*; surt *Castellitx*, que era la denominació antiga del que després seria *Algaida*, etc. També tenim una altra cosa interessant i és la construcció *ÇO D'EN*, que arribà a transformar-se en

Casa de ses donades, de la plaça vella, antiga plaça de la carniceria, la qual surt documentada en el Llibre.

SON, que és aquesta partícula tan mallorquina que precedeix els topònims més antics i que significava simplement «lo d'en». És a dir, que quan trobam: *se n'anava a ço d'en Pere Burgues*, vol dir que *se n'anava a «lo d'en» Pere Burgues*. Això no significa, però, que tots aquests noms hagin subsistit. La majoria d'ells han desaparegut. Passa igual amb *CASA D'EN* que arribà a ser *CAN*.

CONCLUSIONS

1. De l'estudi d'aquest text arribam també a la conclusió que el català medieval és una llengua molt unificada. El català d'aquest manuscrit és pràcticament igual que el d'altres textos del mateix temps de la nostra àrea cultural, sigui de Catalunya o del País Valencià o de Catalunya Nord.

2. Hi ha diferències de registres molt marcades. Ja n'he parlat. Cada un d'aquests tipus de llenguatge serveix per a determinats àmbits d'ús.

3. També crida l'atenció la varietat d'escrivans que intervenen en aquest ús. Uns s'acosten a l'ideal estàndard-cancelleria, però d'altres, no tan cultes s'aproximen més a la llengua viva i per això són, precisament, més interessants des del punt de vista lingüístic.

4. Una altra qüestió és la dels dialectalismes. Fins a quin punt podem dir que en aquest text o en d'altres de coetanis hi trobam mallorquinismes. Crec que no hi ha dubte que hi ha algunes formes que es diferencien de qualque manera d'aquesta llengua oficial; estàndard de la cancelleria.

5. Una altra conclusió és la puresa, l'autonomia, la precisió de la llengua d'aquest manuscrit. No hi ha influència d'altra llengua sinó del llatí, i encara només en el registre jurídic-cancelleresc, de què ja he parlat abans. No hi ha cap castellanisme. Només la paraula *manto* podria ser-ho i això si no es tracta d'un italianisme. Hi ha per contra, algun mot d'influència de l'occità. Per exemple, *solaç*, *per solaç* «per broma», *vaire* en el nom d'esclau *Barbavarie* «barba de color variat», i algun altre.

Aquestes conclusions de què he parlat no tenen com a punt de comparació la llengua actual, però si comparam la llengua del segle XIV amb la del segle XX observam que el mallorquí, com a variant dialectal, és essencialment conservador, sobretot si el comparam amb el català central, sobretot amb el barceloní. Per contra, si tenim en compte també el menorquí i l'eivissenc veurem que com a norma general el mallorquí i el menorquí solen anar junts, amb solucions consemblants, mentre que l'eivissenc és un dialecte que es manté més conservador, i això no solament en la qüestió lingüística sinó també en la cultural popular, en l'arquitectura, etc.

Acabà donant les gràcies a tots els qui d'una o altra manera han col·laborat a l'edició d'aquest llibre, i també als diversos ajuntaments en que hi ha hagut des del 1967, per les facilitats en la consulta del manuscrit «que a la fi—diu en Joan—haurà ocupat deu anys de la meua vida».

Un text que haurà marcat una etapa important en l'estudi de la nostra llengua i de la nostra cultura. ONOFRE ARBONA

CONSULTORI LOCAL

Consideracions i suggeriments

La inauguració del Consultori Local el proper dia 26 d'agost va constituir un esdeveniment que ens ha d'omplir de legítima satisfacció a tots els montuïers.

Els sanitaris locals disposam, des d'aquell moment, d'un centre on poder treballar conjuntament per a una millora de l'assistència als malalts i, sobretot, per a intentar donar orientacions de tota mena de cara al manteniment i promoció de la salut a Montuïri.

Aquest nou consultori municipal permetrà, des d'ara mateix, realitzar totes les vacunacions de la infantesa a Montuïri, evitant així el desplaçament al centre de vacunació territorial que, com sabeu, era Lluçmajor. També facilitarà considerablement la realització de campanyes sanitàries, com la actual de Vacunació Antitetànica, que es duu a terme des de principis d'aquest estiu sota el patrocini de la Conselleria de Sanitat del Govern Balear. I serà també el lloc on, d'aquí a uns mesos, es procedirà a fer les extraccions de sang i recollida de mostres d'orina per a enviar-les al laboratori de Palma de Mallorca on són analitzades actualment. S'evitarà així la necessitat de desplaçament a Palma que tenim ara els montuïers tant per a la recollida de mostres com per, al cap d'uns dies, la recollida dels resultats dels anàlisis.

D'altra banda, ens convé informar que, en acord pres per la Junta Muni-

pal de Sanitat, es va resoldre intentar procedir a un canvi de l'aparell de radioescòpia que tenim al consultori municipal per un altre d'electrocardiografia. Això és amb motiu de la previsible major rendibilitat sanitària d'aquest darrer aparell d'exploració complementària. També pel fet que les despeses necessàries per a la posta en marxa de l'aparell de radioescòpia —que no permet obtenir les conegudes radiografies de placa— semblen poc justificades per la seva elevada quantia i pel poc ús real que en la pràctica diària de Medicina General se'n faria. Respecte d'això últim, convé advertir que, degut a la important quantitat de descàrrega radioactiva d'aquests aparells, no convenen les exposicions freqüents i s'accepta que, idealment, és aconsellable deixar passar un interval de varis mesos entre dues exposicions o exploracions successives. Al contrari, l'exploració electrocardiogràfica és ben inofensiva i es pot repetir quantes vegades sigui necessari sense guardar intervals entre cada una d'elles.

El que convé remarcar ara, per damunt de detalls concrets, és la bona acollida general entre la gent de la vila. Això ha estat i segueix essent ben palpable des del primer moment de la inauguració. I jo voldria, en nom de tots els sanitaris de Montuïri, aprofitar per dir-vos que som conscients de que s'ha d'aprofundir en la línia de procurar el màxim de salut possible per a tots els mon-

A S'HA DIT QUE...

...possiblement tornarem veure una altra demostració d'avions ultralleugers, però encara no se sap quan serà. També diuen que se fan gestions i que s'anomenarà —si es que se fa— «Convenció Balear d'Ultralleugers». Vendria a ser una espècie de trobada.

...s'ha vist amb bons ulls la replantada a les jardineres d'Es Dau. I, per altra banda, cal dir que l'Ajuntament havia pagat 113.000 pessetes per a l'adquisició.

...hi ha mares, i no poques, que estan contentes de que els seus fills juguin a futbol. Ho demostraren les dels alevins i benjamins oferint desset coques als petits futbolistes de Montuïri i Petra en el primer partit del torneig d'Es Pla.

...els altaveus del camp de futbol satisfan als aficionats no sols per la música, que sempre alegra, sinó perquè així poden saber les alineacions dels equips i els resultats d'altres partits.

...encara que l'equip d'adherits ha començat bastant malament, es desitja i s'espera que millori i acabi molt bé.

Sa veu des carrer

tuïers. I havíem pensat que seria bo d'organitzar un seguit de xerrades-col·loqui o taules rodones —amb col·laboració de persones especialitzades— sobre temes mèdics o sanitaris que ens sembla poden ésser d'interès per a molta gent. Per exemple: Nutrició i dietètica, Activitat esportiva a diferents edats, Embaràs i part, Alcohòlicisme, Tabacisme i altres drogadiccions, Tractament i prevenció d'algunes malalties cròniques com Hipertensió Arterial, Diabetis Mellitus, Úlcera Gastroduodenal, Artrosi..., i tots aquells temes que ens puguin ésser suggerits i tinguin un interès col·lectiu.

Per part nostra, estem oberts a tots els suggeriments i esperem que aquesta satisfacció que ara compartim, serveixi per a una bona col·laboració entre la gent de la vila i els professionals sanitaris. Només d'aquesta manera podrem tenir èxit en l'aspiració d'un augment de la qualitat de vida per a tots, que és una motivació permanent que mou a tota comunitat humana.

Era el dia de la inauguració: Les autoritats elogiaven el nostre Centre Mèdic i les seves instal·lacions.

Miquel BASAGAÑA I SAÑA
Metge Titular

Amb N'Andreu Genovard Orell

Delegat Diocesà de Mitjans de Comunicació Social

Ens trobam a la rectoria un grupet de monitors del club d'esplai, per a tenir una conversa amb N'Andreu Genovard, que fa poc resideix entre nosaltres, a Montuiri. No ha estat difícil connectar amb ell. De totduna estam un poc tallats, però N'Andreu ens ajuda i és com si ens coneguéssim de fa temps. Es veu que té molta experiència en esplai i que té ganes d'ajudar-nos. Poc a poc entram en el tema.

- La gent s'ha d'acostumar a veure equips de capellans a un parell de pobles.
- A Montuiri m'hi sent bé i ben acollit per la gent.
- Crec que Montuiri és un poble amb inquietud i vida.

—Quina és la teva trajectòria, abans de venir a Montuiri?

—Ara tenc 40 anys. Duc 15 anys de capellà. Sempre he estat a Manacor, primer de vicari a N.ª S.ª dels Dolors, i 8 anys de rector a la parròquia de Crist Rei. Ara bé, jo som natural de Sa Colònia de Sant Pere.

—Quina és ara la teva tasca o el teu càrrec?

—El càrrec o tasca com a capellà és la Delegació Diocesana de Mitjans de Comunicació Social (Premsa i Ràdio). Això em suposa un desplaçament gairebé diari a Palma. Per altra banda, som el coordinador del Moviment Cristià especialitzat de joves de pobles.

—Per què has vingut a viure a Montuiri?

—El fet de viure a Montuiri, per la seva situació geogràfica, fa que estigui prop de Palma i dels pobles. En Tomeu estava tot sol, i li serà una ajuda. No és ver que En Tomeu s'en vagi. D'aquí endavant, la gent s'haurà d'acostumar a veure equips de capellans per a un parell de pobles o per a diferents tasques.

—A què et dedicores més, estant a Manacor?

—A tot allò que és específic d'una parròquia, però sobretot vaig treballar en joventut (esplai, Moviment cristià, col·legi), en audiovisuals, i també he estat, i segueix un poc, com a col·laborador habitual del setmanari «Manacor».

—Has vingut aquí pel teu gust, o t'hi han enviat?

—Bé. Avui en dia, les coses es fan dialogades. Estava enfora de Palma, però no volia viure a Palma. I Montuiri va ser el lloc que triarem amb el Bisbe.

—Què has de fer dins Montuiri?

—Ajudar a la tasca d'En Tomeu en la parròquia, i classes de religió a les escoles per a setè i vuitè.

he sentit bé, perquè m'he sentit acollit per la gent. I per altra banda, crec que és un poble amb inquietud i vida.

—Ens podries dir un defecte i una virtut teves?

—No sé si és defecte o qualitat. Però, és dir les coses pel seu nom, ser sincer. Això a vegades em crea enemics, però som així.

—Vols afegir alguna cosa?

—Ara, en principi, m'haureu de perdonar un poc, perquè vosaltres només n'heu de conèixer un, però en canvi jo he de conèixer molta gent. Deixau-me ser un montuier més.

Passam a veure la seva habitació, als alts de la rectoria, i ho trobam un racó net molt acollidor. Ens mostra llibres, sobretot de joventut. Ens crida l'atenció que tengui molta literatura en anglès, i ens explica que, de jove, ja n'havia estudiat bastant i que havia estat en diverses oportunitats a Anglaterra... Que si volíem practicar un poc, ell es prestaria a alguna conversa, encara que no tenia temps per a donar classes.

Diu que durà un mobilet vell per passejar-se per Montuiri...

Andreu, que et trobis bé entre nosaltres, i la teva tasca sigui agradable i profitosa.

Teresa Ribas

Francesca Bauçà G.

Aina Roca

Benet Campins

Aquí podem veure N'Andreu Genovard conversant amb el Cardenal Jubany, de Barcelona, amb motiu d'un curs de mitjans de Comunicació.

PRÈSTEC DE 6 MILIONS DE PESSETES AL POBLE

El 18 de setembre es va firmar al Govern Civil el préstec de sis milions de pessetes a l'Ajuntament de Montuïri que li ha concedit el Banc de Crèdit Local.

S'empraran en obres de clavaqueram i en la construcció del local social i vestuaris d'Es Dau. Igualment, aquesta quantitat permetrà el pagament del justipreu per a l'expropiació dels terrenys del parvulari; el rebairament («desmunte»), dotació de serveis i parcel·lació de la zona sud del cementiri i la perllongació de l'avinguda Es Dau.

PLE CONSISTORIAL DEL 30 D'AGOST

En el Ple de l'Ajuntament del 30 d'agost el regidor de cultura va informar del resum econòmic de les festes de Sant Bartomeu. Hi ha hagut despeses per un valor de 786.434 pessetes i unes entrades de 144.500 pessetes. La diferència ha estat de 641.934 pessetes. Va assabentar de l'agraïment a totes les persones que varen col·laborar, especialment a les següents entitats: Societat de Caçadors, C. D. Montuïri, Banda de Música, Club Ciclista, Club d'Esplai, Societat Colombòfila i Organització de les Carreres de Cavalls.

Per altre part, es va donar compte de la dimissió dels regidors del grup A.P.-P.D.P.-U.L., Sebastià Cerdà Verger i Joan Mayol Gomila per motius personals i polítics. Es remetrà la corresponent certificació a la Junta Electoral de Zona.

DONANTS DE SANG

Segons la Germandat de Donants de Sang de la Seguretat Social, el moviment que hi ha hagut durant el passat mes d'agost fou el següent:

Consell Insular
de Mallorca

COMISSIO D'AGRICULTURA

La Comissió d'Agricultura del Consell Insular de Mallorca admetrà sol·licituds de subvenció fins el proper dia 15 d'Octubre referides a:

-Ramaders, per a graners de bestiar oví.

-Per a reparació i millora de molins d'extracció d'aigua, moguts per la força eòlica, per a ús agrícola.

-Centres d'Ensenyança, per a hivernacles i equips meteorològics amb finalitats docents.

En el Govern Civil es firmà el préstec de 6 milions per a Montuïri. Entre els assistents hi figurava, naturalment el nostre Batle.

Nous donants a Palma	13	Litres obtinguts a Palma	56,9
Nous donants a pobles	76	Litres obtinguts a pobles	251,0

DE SES ESCOLES

CURSOS DE CATALÀ I GRADUAT ESCOLAR

Aquest mes d'octubre comencen els cursos de Català i Graduat Escolar organitzats per l'Ajuntament.

A català es faran dos grups. Un tindrà les classes cada dimarts a les nou del vespre i l'altre, els dissabtes matins de 9 a 10,30. La quota per a tot l'any serà de 1.500 pessetes.

El Graduat Escolar es desenrotllarà amb el mateix sistema de l'any passat. La quota d'inscripció per a tot el curs serà de 3.000 pessetes.

La resta del cost de les classes correrà a càrrec de l'Ajuntament.

INICI DEL CURS ESCOLAR

Amb la novetat de la no assistència dels alumnes de Lloret ha començat el nou curs escolar.

Després d'onze anys, concretament des del curs 1973/74, els alumnes de la segona etapa d'E.G.B. de Lloret de Vista Alegre es traslladaven diàriament a Montuïri per a continuar els estudis iniciats, a la primera etapa, en el seu poble. Corrien els temps de la inspectora Maria Agustina Galindo i el batle Gaspar Oliver. Aleshores, amb l'agrupació dels alumnes de l'Escola Parroquial i Col·legi Sant Vicenç de Pau de Montuïri es va constituir l'anomenat «Col·legio Nacional Mixto de E.G.B. de Mon-

tuïri», ara «Joan Mas i Verd». En el terreny educatiu circulaven els objectius de les concentracions escolars comarcals. Per aquest motiu es va tornar muntar el menjador i vingueren en transport escolar els alumnes de Lloret dels cursos cinquè a vuitè. Avui, aquests aspectes d'organització docent han canviat i s'ha tornat a la resurrecció i revitalització de les escoles de pobles petits. Per això, els alumnes de Lloret han tornat a casa, a la seva nova escola i mercè a la creació d'una plaça de professor de segona etapa. Es tanca, d'aquesta forma, un període d'onze anys de la història educativa de Montuïri i Lloret.

L'altra novetat ha estat el canvi de tres professors. En Joan Mora i N'Elvira Nadal han anat a Algaida i Na Joana Oliver a Palma. El matrimoni Mora-Nadal, nou anys a Montuïri i Na Joana, sis. Tots tres han deixat constància de la seva professionalitat i dedicació a l'escola.

NOU PROFESSORAT

El mes passat ja avançàvem el nom dels tres nous professors. Augmentarem la informació dient que Na Francisca Cabot és de Llucmajor i l'any passat va estrenar la docència a Vilafranca; En Guillem Fiol, lloretà, va exercir al col·legi públic de Porreres i En Joan Capella, natural de Randa, estava l'any passat a Santa Maria.

(Passa a la pàg. següent)

DE LES ESCOLES

(Ve de la pàg. anterior)

El quadre de professors resta distribuït de la següent forma: Magdalena Mayol, preescolar; Joan Capellà, primer; Catalina Oliver, segon; Catalina Martorell, tercer; Guillem Fiol, quart; Joan Sorell, cinquè; Francisca Cabot, francès, català i pretecnologia a la segona etapa; Gabriel Gomila, llenguatge i socials de la segona etapa i Josep Maria Munar, matemàtiques i naturals de segona etapa. La cultura religiosa serà donada per Bartomeu Tauler als sis primers cursos d'E.G.B. i Andreu Genovart, a setè i vuitè.

El cens escolar dels vuit cursos d'E.G.B. i darrer de preescolar puja a 213 alumnes, continuant com a director, Joan Sorell.

JARDÍ D'INFÀNCIA I PRESCOLAR

Els petits menors de cinc anys continuaran, de forma provisional i durant aquest curs, a Ca Ses Monges. Per donar les classes es traslladen des de Porreres dues germanes de la Caritat. Sor Catalina Jaume pels més grandets i Sor Magdalena Seguí pels més petitons. Només han pogut acceptar els mateixos nins que l'any passat estaven matriculats. Una quinzena de petits de dos i tres anys que encara no havien assistit a escola aniran a la Sala Mariana amb una puericultora. L'Ajuntament ha solucionat d'aquesta forma el problema que tenien les famílies d'aquests infants.

Pocs dies abans del 17 de setembre: Els nins comencen a replegar els jocs i a preparar-se per anar a escola.

I RALLYE AUTOMOBILÍSTIC DES PLA

El R-5 Turbo de Joan Tomás

UN RESSONANT ÈXIT

Els organitzadors del «I Rallye Automobilístic des Pla de Mallorca» obtingueren un ressonant èxit els passats 8 i 9 de setembre. Aquest fet representa un altre punt, dins Mallorca, a favor del poble de Montuïri conegut a altres indrets per la quantitat de coses originals que aquí se celebren.

Moltíssima gent va seguir les proves, especialment en el tros de la pujada a Gràcia. Bona idea la de la berbena que va permetre que s'esperàs fins a les sis de la matinada el final de la carrera. Un

MENJADOR ESCOLAR

Malgrat l'absència dels alumnes de Lloret no es tancarà el menjador escolar. Continuarà per tal de fer un servei a un bon nombre d'alumnes que l'han sol·licitat i perquè afavoreix la marxa de l'escola i l'estabilitat del professorat.

detall significatiu: quan arribaren els cotxes —després de la segona etapa— la pista de ball va quedar quasi buida, perquè tothom va anar a veure les arribades i posteriors sortides de la darrera etapa.

L'entrega de trofeus, el diumenge a Plaça, va constituir una festa també. Fou presidida pel President del Consell Insular, Jeroni Albertí, desplaçat expressament a la vila.

Quant a la classificació, direm que la prova fou guanyada per Joan Tomás i Joan Ramos, amb el Renault 5 Turbo (dorsal n.º 2); seguit per Jaume Carbonell i Aina Maria Rosselló amb Renault 5 Copa Turbo (dorsal n.º 10) i Tolo Coll i Jaume Ensenyat amb Porsche 911 SC (dorsal n.º 1). Es classificaren 28 cotxes.

Bon paper dels montuïrers, perquè dos equips aconseguiren acabar la prova i la parella formada per Tomeu Verger i Toni Verger quedaren en el lloc número 20.

FUTBOL SALA

L'equip infantil de futbol-sala del C. D. Montuïri es va proclamar campió del torneig quadrangular celebrat en Es Figueras. Va guanyar a la final al «Galatzó» per 6 - 4, i abans, a les semifinals, ja havia eliminat a «Los Almendros».

FUTBOL

Resultats corresponents al mes de setembre.

I Preferent

Pollença, 3 - Montuïri, 1
Montuïri, 1 - Sóller, 0
Andratx, 4 - Montuïri, 1
Montuïri, 3 - Arenal, 1

Gabriel GOMILA i JAUME

Al record d'En Biel Febrer

*Vos saluda En Palou
de Sóller, un amic que té:
sa mort d'En Biel Febrer
d'es setembre dia nou.*

*Dia agre com sa fel
que aquest dia vaig tenir
en sebre que va morir
es meu gran company Biel:
que Déu el tengui en el cel,
si Ell ho troba així,
i tots es qui quedam aquí
que també puguem tenir
substància d'aquesta rel.*

*Escriu i vos puc jurar:
ses llàgrimes me fan nosa;
perquè escriure aquesta cosa
mal en es cor a mi me fa.
Molts d'anys plegats vàrem estar
i sempre mos vàrem mirar
com sa poncella i sa rosa.*

*Amb so cor dins sa mà
salud son pare i sa mare
i sa seva dona estimada
que tan trista la deixà
amb sa nina que serà
una companyia agradada.*

*Un homo fort i fener
per mi, tan dolç com sa mel,
que Déu te tengui en el cel,
que si Ell vol, ho pot fer.
I això és tot lo que jo sé:
Adéu, bon amic Biel.*

Toni Palou Solivellas

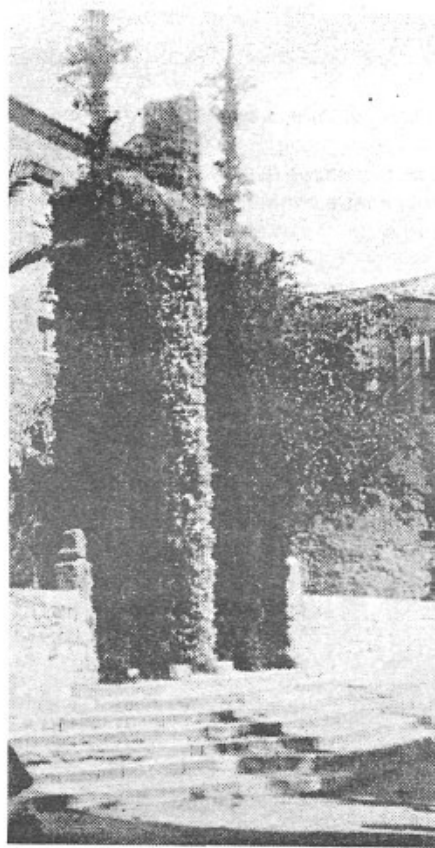
(Nota: hem escollit alguns fragments d'un glosat, que ens envia el seu autor perquè el publiquem en record d'En Gabriel Febrer).

25 anys enrera

Octubre 1959

En Francesc Arbona «Masseno» ha aconseguit el títol de campió ciclista juvenil de Balears de 1959. Ja havia guanyades les corregudes ciclistes del Puig de 1957, de Sant Bartomeu de 1957 i 1958 i les del 8 de setembre de 1958. En el Campionat Nacional que se celebrà a Santander fou l'onzé.

FOTO ANTIGA

*Creu i doble arcada als graons, l'any 1950,
any Marià i de la proclamació dogmàtica
de l'Assumpció.*

★★★★★ DEMOGRAFIA

Setembre de 1984

NAIXEMENTS

Dia 5: Daniel Ortiz Tinoco, fill d'Antonio i Celia.

Dia 20: Laura Basagaña Villa, filla de Miquel (Metge) i de M.ª Victòria.

MATRIMONIS

Dia 8: Cristòfol Francesc Miralles Salvà amb Catalina Pizà Gomila.

Dia 15: Gaspar Miralles Sastre amb Margalida Vich Gomila.

Dia 15: Jaume Rosselló Sastre amb Margalida Jesús Sampedro Pérez.

DEFUNCIONS

Dia 8: Julià Jiménez Sagrera, de 58 anys, casat.

Dia 9: Gabriel Febrer Mestre (Febrer), de 52 anys, casat.

UN CAMÍ DE PERFECCIÓ

La lectura —ho insinuàvem l'any passat— no té gaire a veure amb l'"alfabetització". Aquella gent medieval que es deixava prendre en l'encís de la cançó de gesta, o els pagesos que, sense saber de lletra, bevien, al voltant de la llar d'hivern, l'antiga saviesa de la rondalla tradicional, eren sens dubte més bons "lectors" que molts ciutadans alfabetitzats d'avui en dia.

La societat del nostre temps —recordem-ho una altra vegada— no és un món de lectors. La societat del nostre temps, majoritàriament alfabetitzada, "passa" cada cop més de la lectura, com "passa" cada cop més de tantes coses.

No afirmen això amb demble nostàlgic; no pretenem agombolar-nos, enyorosos, en el mite del passat. Constatem uns fets, una realitat que ha de preocupar-nos per força, perquè al capdell

albiram un tutur poblat d'interrogants no gens afalagadors.

Insinuar solucions i remeis no escauria a aquestes notes, breus i apressades. Caldria plantejar capgiraments profunds dels esquemes educatius, de les polítiques culturals a l'ús. En definitiva, del pensament i de la consciència col·lectius. Fer possible que la consigna, alhora còmoda i ombrívola, de "passar de tot" fos substituïda per la consigna contrària, més difícil i més engrescadora, de "no passar de res".

No passar, per exemple, de la lectura. Restaurar l'hàbit individual i col·lectiu de la lectura. La lectura com a via d'enriquiment de l'home i del ciutadà, com a reflexió íntima i com a reflexió civil, com a acte d'humanisme en el sentit més profund de la paraula. O, si tant voleu, com a camí de perfecció.

Perfecció de l'esperit individual i de l'esperit que ens fa membres d'una col·lectivitat. Assoliment de la pròpia visió del món a través d'altres visions del món, tan variades i sovint tan contradictòries. Aconseguir, en suma, la plenitud de l'ésser i de la ciutadania: ser aquells qui som com a individus i com a ciutadans d'un país.

Caldria doncs que, en la mesura, petita o gran, de les nostres possibilitats, treballàssim per reconstruir un món de lectors; un món que, amb plena consciència, no vulgui passar de res.

Reivindiquem, un cop més, el ple i l'esforç, el goig i la inquietud de la lectura.

Sabem que hem dit coses òbvies. Però, per tal que, de tan òbvies com són, no arribem a oblidar-les, convé que les repetim adesiara.

GABRIEL JANER MANILA

PLUVIÒMETRE

Pluja caiguda a Montuïri durant el mes de setembre, per metre quadrat:

Dia 7	2,40 litres
Dia 18	7,10 litres
Total	9,50 litres

Notícies d'Església

IV Jornada per a catequistes

El dissabte, 20 d'octubre, al Seminari Nou hi haurà una jornada completa per a gent que treballa o vol treballar en catequesi. Des de les 10,30 del matí fins a les 7 del vespre. No hi hauria de faltar cap catequista.

Reunions per als joves

A final de curs passat, començaren una quinzena de jovenets i jovenetes unes trobades que teníem els dissabtes a les 10,30 del matí. Enguany seguim. Però altres joves també ho han demanat, i per això oferim una altra reunió el divendres, a vespre, en acabar la missa. Més o manco, a partir dels quinze anys.

Seguim la catequesi parroquial

Els pares rebran una carta de la parròquia on se'ls anima a inscriure els fills a la catequesi parroquial. Començarem a mitjan octubre: serà a les 5,30: Dimarts: quart i quint (Rectoria), Dimecres: primer, segon i tercer (a Ca Ses Monges).

Reunions de catequesi per a 6è., 7è. i 8è.

Els divendres horabaixa, hi haurà reunió pels qui tenen des d'onze a tretze anys. La dirigiran dos joves, novicis franciscans, que baixaran de Cura. Anima els vostres amics i amigues! Començam dia 19 d'octubre.

Escola de Catequistes a Manacor

Cada dimarts, a partir del 2 d'octubre, es dona a Manacor l'Escola de Catequistes. És molt important que hi participin persones de la nostra comunitat: esperam que seran unes cinc les que s'hi apuntin. És un servici alegre i desinteressat per a la fe dels més jovenets i per a les famílies.

Assemblea Diocesana, a Petra

Enguany se celebra prop de Montuïri l'Assemblea Diocesana '84, per a arrancar el curs de les parròquies i comunitats. És el dissabte, dia 6 d'octubre, a les 4,30, a Petra, que enguany celebra el Bicentenari de la mort del P. Serra. Comencem amb il·lusió!

Curset prematrimonial

Els dies 8, 9, 10, 15 i 16 d'octubre hi haurà el primer curset prematrimonial, a Vilafranca, a l'escola parroquial, a les 8,30 del vespre. Pensau que també hem programat curssets a finals de gener i a finals d'abril. Que assistesquin al primer només els qui s'han de casar més prest.

ESTIMA LA FEINA SENZILLA QUE FAS, PER SENZILLA QUE SIGUI: ÉS LA RIQUESA CONCRETA EN UN MÓN DE VAGUETATS.

FR. SALUSTIANO VICEDO, O.F.M.

LA CASA SOLARIEGA DE LA FAMÍLIA SERRA

1984

Es un llibre escrit pel Pare Vicedo en el qual hi resta documentalment provat que la vivenda del carrer del Barracar a Petra és la verdadera i autèntica casa pairal de la família de «fra Juníper Serra», on ell hi visqué al manco des dels 6 anys fins els 14, que fou quan ingressà a l'Ordre Franciscana, abans d'anar-se'n a Amèrica.

Cloenda de l'Any de Lluc

L'Any de Lluc es va concloure el passat 9 de setembre.

Fou molta la gent de tota Mallorca que acudí al primer Santuari de l'illa a donar testimoni del seu cristianisme i a participar en els actes de cloenda del Centenari de la Coronació. Presidien cinc bisbes i hi assistiren unes 25 o 30.000 persones, si bé hi podia haver-hi hagut més concurrència de montuïrers (sols rondaven el centenar); motius suficients tendrien els qui hi podrien haver anat.

Aquestes fotos mostren dos aspectes d'aquesta jornada memorable.

